

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

ANNIKA TAKKALA

Lukemattomat kirjoitukset

KUVATAITEEN KOULUTUSOHJELMA
2021

Tekijä(t) Takkala, Annika	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä huhtikuu 2021
	Sivumäärä 19	Julkaisun kieli Suomi
Julkaisun nimi Lukemattomat kirjoitukset		
Tutkinto-ohjelma Kuvataiteen koulutusohjelma		
Tekstissä avattiin opinnäytetyön taiteellisen osion taustavaikuttimia ja prosessin kulkua, erityisesti aseamista kirjoittamista, kuvataiteilijan näkökulmasta.		
Asiasanat Kirjoittaminen, kuvataide, aseeminen		

Author(s) Takkala, Annika	Type of Publication Bachelor's thesis	Date April 2021
	Number of pages 19	Language of publication: Finnish
Title of publication Unread writings		
Degree program Fine arts		
The text opened the background influences of the artistic part of the thesis and the course of the process, especially asemic writing from the perspective of visual artist.		
<u>Key words</u> writing, art, asemic		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 KAKSI RIVIÄ RIITTÄÄ	6
3 SATUNNAISIA HUOMIOTA 1	10
4 KIRJANPAINAJA PUUNKUOREN VÄLISSÄ	11
5 SATUNNAISIA HUOMIOTA 2	14
6 IHMINEN ON NELIÖN MUOTOINEN	15
7 SATUNNAISIA HUOMIOITA 3	17
8 MIKÄ JÄI SANOMATTA	18
LÄHTEET	

1 JOHDANTO

Käsittelen tässä tekstissä opinnäytetyöni taiteelliseen osioon vaikuttaneita teemoja, sekä teen selvitystyötä itselleni ja lukijalle niistä. Tarkastelen erityisesti aseemisen kirjoittamisen linkittymistä omaan työskentelyyni, kuvataiteilijan näkökulmasta. Tekstiin on upotettu rinnakkain työskentelyprosessini niin kirjallisen opinnäytteen kuin taiteellisen osioni edistymisestä.

2 KAKSI RIVIÄ RIITTÄÄ

Olen yhtäkkiä havahtunut näkemään tekstiä hieman joka puolella, tätä on jatkunut tarpeeksi pitkään, että se on alkanut vuotamaan maalaus pohjilleni. Tilanne, jossa tosi asiat on tunnustettava. Tässä on jotain ja siitä jostain on joku varmaan joskus kirjoittanut.

Kerrostalonseinä auringonlaskun jälkeen, satunnaisesti ripotellut valoisat ikkunaneliöt, merkkejä, jonkinlainen rivi kirjoitusta tai koodia, jossa pimeät ikkunat merkitsevät sanojen väleihin jäävää taukoa.

Katsoin jään väleihin ja kuplien sanelemiin rivistöihin. Tekstiä, sielläkin.

Rajatessaan meren näköpiirissään pieneksi neliöksi, sanottakoon vaikka neliömetriksi, irrallaan kaikesta ympäröivästä. Kertoo se neliömetrinkin sisälle jumiin jäänyt pinta kaikenlaista tietoa ympäröivästä. Veden pintaan on piirtynyt säätö, tieto valon määrästä ja laadusta. Kaikenlaisia laineita, tuulen väreitä.

Alkaa maaninen voimaharjoitus, jossa kannan kirjastosta kohtuuttoman määrän lainoja kotiin, mutta asemista kirjoittamista käsittelevät teokset muodostavat pinon, joka on lähes yhtä keveä kuin aseemisen tekstin semanttinen sisältö. Siis olematon.

Riikka Ala-Hakula kuvailee asemista kirjoittamista jäljiksi, jotka näyttävät kirjoitukselta, mutta jota ei voi lukea luonnollisten kielten tavoin sillä se ei välitä sosiaalisesti sovittuja, symbolisia tai konventionaalisia merkityksiä. (Ala-Hakula, R, 2020. s.7) Aseemisen kirjoittamisen termi on keksitty vasta 90-luvulla, joskin sen kaltaiseksi tulkituttuja kirjoituksia on tehty huomattavan pidemmän aikaa. (Ala-Hakula, R, 2014. s.10). On siis vanhoja tekstejä, jotka eivät tiedä olevansa aseemisia.

Aseeminen onkin terminä ilmeisesti niin marginaalissa sijaitseva, ettei Word tunnista koko sanaa, vaan alleviivaa sen punaisella sahalaidalla virheeksi ja ehdottaa, josko halusin sittenkin kirjoittaa *aneeminen*. Sopivalla tavalla jonkin puutosta kuvaava vaihtoehto.

Kuvataiteilija Ilkka Juhani Takalo-Eskola kertoo (2016 s.7) katselleensa vireaaltojen välkettä veden pinnalla ja niiden nopeasti tuulen mukana vaihtelevaa rytmiä. Välkkeen hän kuvaili muistuttavan salaperäistä kirjoitusta ja mietti josko sen kaltaista olisi mahdollista piirtää.

Ilahdun havainnon tuttavallisuudesta. Aiemmin kirjoittamani veden informaation katkelma mukailee saman sukuista havaintoa ja se päätyikin pari vuotta sitten reliefimäisen maalaukseni pinnalle viivoina. Jostain syystä siis tulkitsin sen, veden liikkeen, *luonnottoman* säntilliseksi raidakoksi. Vasta jälkikäteen katsottuna huomaan, että teosta voisi verrata tyhjään raidoitettuun muistivihon sivuun.

Piirtäessäni olin koettanut joskus luoda kirjoituksen tapaisella strukturoinnilla luonnonmuotojen tapaista jälkeä. Oksia, ruohoa, veden pintavaikutelmia. Kotona palasin aiheeseen Ahvenlammen aaltojen teatteria muistaen! Mielessäni yritin vapauttaa kielen elementit toisistaan. Ensiksi päästin sanat ja kirjaimet itsenäisiksi – telmimään keskenään niin kuin mielivät! Sitten muistelin, että kirjaimetkin opetettiin tekemään tietyllä tavalla: osat täytyi tehdä oikeassa järjestyksessä. Niin aloin tehdä kirjainten osiakin erillisinä! Ja siitähän oli enää lyhyt askel alkaa tehdä myös kuviteltuja – ennestään olemattomia – ”kirjainten osia” (Takalo-Eskola, I. J. 2016, s.7)

Lainaus viittaa Takalo-Eskolan 60-luvun työskentelyn taustavaikuttimiin, ajalta, jolloin aseemisen kirjoittamisen termiä ei ollut vielä olemassa.

Olen päättänyt kääntää *lorem ipsumin* kukkien ja keksittyjen merkkien kielelle opinäytemaalaukseeni. Olen hykerrellyt ajatukselle, että joku kysyy, mitä siinä oikein lukee ja vastauksena voin todeta, ettei siinä lue oikein mitään. Olen tehnyt aiemmin kokeiluja samalla tekniikalla, ja huomannut, että jo kaksi riviä kukkia, tai mitä hyvänsä merkkejä riittää siihen, että se tunnistetaan tekstin kaltaiseksi.

Keksittyjen merkkien ja kuivakukkien käyttäminen ei varsinaisesti ole aseemista kirjoittamista (riippuen hieman määritelmästä), sillä ne ovat suoraan käännetty latinalaisten aakkosten kirjaimista, siispä kyseessä on ennemminkin salakieli, tai yksityinen

merkkijärjestelmä. Mutta mitä tulee lorem ipsumin, siis mitään tarkoittamattoman tekstin, käyttämiseen kirjoituksen pohjana, voidaan sen semanttisen sisällön merkitystä pohtia.

Lorem ipsumin alkuperä on itseasiassa muunnelma 45 eKr. kirjoitetusta Ciceron latinan kielisestä tekstistä, joka on muokattu nykyiseen ”sisällöttömään” muotoonsa siitä käytännön syystä, ettei tekstin merkitys häiritsisi sen käyttötarkoitusta olla vain tekstiosioiden paikkaa merkkäava apuväline. Lorem ipsum on ollut käytössä jotakuinkin muuttumattomana, joskin useina versioina, 1500-luvulta lähtien. (<https://fi.lipsum.com/>)

Ja aina silloin tällöin voi törmätä nettisivuihin, joiden uumeniin on jäänyt katkelmia lipsumista, joita valmiin nettisivupohjan käyttäjä ei ole huomannut poistaa lopullisesta versiosta.

Tässäkin opinnäytetyön esimerkkipohjassa laskettiin loremia, jonka olisi ihan hyvin voinut jättää näkyväksi.

Ja mitä tulee aiempiin kokeiluihini kuivakukkien käyttämisestä kirjaimina, niiden taustalla olevat tekstit ovat satunnaisia lauseita muistikirjan sivuilta, joiden merkityksen ja sisällön olen itsekin jo unohtanut, niillä ei alun perinkään ollut muuta virkaa, kuin toimia apuvälineenä merkkien tekstin kaltaiseen rytmittämiseen. Siinä mielessä nämä kokeilukappaleet alkavat jo lähentyä aseamisen kirjoittamisen, reunoiltaan häilyvää, aluetta. Mitä aikanaan päätin kuivakukka rivien sanovan, ei sen niin väliä, tarkoituserät olivat jossain muualla.

Kukille käännetyssä kirjoituksessa on mahdollisuus sen kaksoismerkitykseen, jossa sen kukkaismerkit eivät toimi vain käänösversiona olemassa olevalle kirjoitetulle, ymmärrettävälle, kielelle vaan sen voi kääntää myös merkityksille, joita kukille itselleen on annettu. Vaikkei se ole alun perin ollut suunnitelmissa, teen muistiinpanon kasvioppaan lainaamisesta. Olen siis päätenyt ”kirjoittamaan tekstin”, jonka sisältöjä tarkastelen jälkikäteen. Toimintatapa, joka mukailee joiltain osin koko opinnäytetyön projektia, jonka aiheita tarkastelen ikään kuin varmistuksen saadakseni, niille

ajatuksille, joista sen teemat kumpuavat. Kyse ei siis ole täysin sokeasta työskente-
lystä, vaan enneminkin teostensa oikolukemisesta.

3 SATUNNAISIA HUOMIOTA 1

Makaan työhuoneen sohvalla epämukavan kiertyneessä asennossa ja unelmoin, että opinnäytteen voisi kirjoittaa aseemisena. Alan ymmärtää miksi kirjallista työtä tekevät ihmiset tuntevat vetoa aseemiseen kirjoittamiseen. Ymmärrän sen tavalla, jolla viivoitinta ja laskutoimituksia teoksiinsa tarvitseva maalari ymmärtää ekspressiivisen abstraktin maalauksen vetovoimaisuuden.

Havahdun mietteistäni siihen, miten järjetöntä on, että koko aseemisen kirjoittamisen kategoria on edes olemassa.

4 KIRJANPAINAJA PUUNKUOREN VÄLISSÄ

Avasin kaarnan, se oli kirjavoitunut täyteen merkillisiä polkujen rivistöjä. Tavanomainen syy minkä hyvänsä aktiviteetin keskeytymiselle, *ilmiselvän* kirjoituksen löytäminen polttopuiden katveesta. Minulle valkenee myöhemmin täysin sattumalta, että eräs puunkuoren väleihin polkujaan syövä hyönteinen on, todellakin, *kirjanpainaja* (*Ips typographus*). Kyseessä on erityisen kaunista jälkeä jättävä tuholainen. En tälläkään kertaa jää havaintoni kanssa yksin.

Kun aseemiseen kirjoitukseen havahtuu, sitä on kaikkialla: kadulle pudonneissa kumilenkeissä ja oksissa, eläinten jäljissä. Toukan lehden pinnalle syövä reitti muodostaa ihmissilmälle kuvion, jopa merkin.

(Matikainen, K. 2019, s.28)

Joulukuu, ehkä 2016, Äiti järjestelee tuohisuikaleita keittiönpöydällä. Jämäpalatuohien kirjataan muistiinpanoja kuulakärkikynällä ja äidin mielestä siinä on aivan erityisen miellyttävä tuntuma. Kokeilen ja teen muutamia piirroksia tuohelle, äiti on oikeassa. Erityisen miellyttävä piirrostantuma. Tämä ns. alkeellinen piirrospaperi viehättää ja tästä hyvästä saan korinpunontaan kelpaamattoman rullan tuohta haltuuni. Hautaan sen työhuoneen hyllyyn odottamaan aikaansa.

Novgorod, Venäjä 1930-luvulta alkaen. Arkeologisista kaivauksista löytyy tuohikirjeitä. Hapan ja kostea savimaa on pitänyt niitä hyvänä satoja vuosia. Näiden kirjeiden seasta löytyy myös karjalankieliseksi tulkittu tuohikirje 292, jota pidetään varhaisimpana säilyneenä itämerensuomalaisena kirjallisena dokumenttina, se on ajoitettu n. 1240–1260 luvulle. Tuohikirjeille tehtiin merkintöjä kaivertamalla, musteella piirtämällä ja raaputtamalla, luu-, puu- tai rautatikkua apuna käyttäen. (Ranta, S.L. s.19–20)

Huhtikuu 2021, järjestelen opinnäytemaalausta varten tuohisuikaleita olohuoneen lattialla. Leikkaan, prässään ja liimaan ja prässään vielä ainakin 10 kertaa. Olen ottanut sen osaksi kokonaisuutta, sillä siinä on järkeä sellaisella tavalla, että haluan jotain

puisevaa teokseeni. Osa teoksieni estetiikasta ja elementeistä on lainattua ja imitoitua puilta, mutta tämä osa on ”sitä ihteään”.

Lauri Louekari käyttää kirjassaan *Metsän arkkitehtuuri* (2006, s.40) termiä ”biomorfinen”. Termi avataan seuraavalla tavalla: ”biomorfinen: viittaa muotoon, joka on visuaalisesti ja rakenteellisesti luonnonkaltaista tai eliönkaltaista.” Englanninkielinen termi ”biomimicry” lienee jotakuinkin vastine tälle. Kirjassa käsitettä käytetään aiheensa mukaisesti kuvailemaan tiettyjä arkkitehtonisia ja rakenteellisia ratkaisuja, mutta mainitsen sen tässä yhteydessä viittaavaksi joihinkin osioihin ja työskentelytapoihin, joita hyödynnän teoksissani. Joskin omassa työskentelyssäni on kyse ennemminkin esteettisistä valinnoista, kuin rakenteellisista tai ”toiminnallisista”. (kerro minulle, miten maalaus voisi edes olla toiminnallinen?)

Selkeimmin nämä ”biomorfit viitteet” näkyvät lopputyö maalaussarjani teoksessa ”INFO 3”. Maalauksen vaaleaa ja karhean mattapintaista tausta-aluetta, mikäli sen sellaiseksi voi edes mieltää, risteilee kauttaaltaan juuristonkaltainen kuviointi. Materiaalivalinta on irvokkaan keinotekoinen akryyligeeli, jonka valitsin sen ominaisuuden vuoksi, että se kuivuu läpinäkyväksi ja kiiltäväksi kohokuvioinniksi. Siis varsin sopiva valinta kuvastamaan niitä hennoimpia juurien osia, jotka kuultavat läpi, niitä, joita päivät pitkät tarkkailen vesilasin muratista.

Päätös käyttää kyseistä kuviointia teoksessa liittyy kasvien ja puiden ominaisuuteen käyttäen juuristoa viestin välittämiseen. Juurien kautta informaatio kulkee niin muihin kasvinosiin kuin mahdollisesti myös naapuri kasvillekin. Toisinaan nämä viestit ovat hyväntahtoisia signaaleja, esimerkiksi kuivuudesta, jolle on syytä varautua. Toisinaan taas naapuri pyrkii pitämään oman tonttinsa ja juuristosta vapautuu muiden lajien yksilöiden kasvulle haitallisia kemikaaleja. (Angervuo, R., Leskinen, A. 2019).

Sivuhuomiona mainittakoon, että kasveilla on myös ominaisuus tekeytyä toisikseen. Vavilovin mimikry on ilmiö, jossa kasvi imitoi toisen lajikkeen ominaisuuksia saavuttaakseen samoja etuja. Esimerkiksi niin sanotut rikkakasvit (en välitä tästä termistä lainkaan, mutta ymmärrätte mitä tarkoitan.) ovat erityisen näppäriä muovautumaan viljelykasvien kaltaiseksi, levitäkseen ihmisen mukana laajemmalle alueelle.

Koomista tässä on se, että osa viljelyksiä kiusaavista rikkakasveista ovat täysin syömäkelpoisia. (Mancuso, S.2017 s.79–85).

Lähdin leikitellen vetämään mutkia suoraksi oikovia viivoja kirjoittamisen ja puiden välille. Vaikka se miten taatelipalmujen viljely edisti kirjoitusmenetelmien kehittämistä Sumerissa. Syntyi tarve merkitä muistiin. (Jackson, D. 1981 s.16) Ikään kuin puut olisivat ainoita mitä viljellään.

Palaten vielä puunkuorien välisiin kirjoituksiin, INFO 4 teoksesta löytyy myös muutama rivi merkintöjä, joiden muotokieli on saanut vaikutteensa näistä kuoren alta löytyvistä hyönteiskäytävistä. Siis muutaman mutkan kautta, saunan lämmittämisen hetkestä. Prosessien kesto on määrittelemättömän pitkä ja sattumanvarainen.

5 SATUNNAISIA HUOMIOTA 2

Aseemisen kirjoittamisen ja tekstin tutkiminen itsessään alkaa vuotaa kirjoittamisen prosessiin. Lähdemateriaalin lukeminen muuttuu omituiseksi, tekstin sisältö uhkaa jäädä taka-alalle, hipelöin kirjoja ja silmäilen painomustetta, jonka sävy välkehtii jalkalampun valossa himmeän kultaisena sivua kääntäessä. Teksti on palannut aallokkoonsa, paperit lainehtivat.

Joku on kirjoittanut näiden samojen sivujen päällä painavalla käsialalla muistiinpanoja, niiden kaiverruksen näkyvät päällekkäisinä, ei minkään värisinä, kerrostumina paperilla. Painaumia, jotka erehdyttävästi muistuttavat aseemista tekstiä, joskin voin pystyn erottamaan sieltä kuitenkin yhden *oikean sanan*, jonka a-kirjain on kirjoitettu väärinpäin. Omatkaan ruutuvihkojeni muistiinpanot eivät ole enää kovinkaan kaukana lukukelvottomasta tekstistä. Tässä yhteydessä se tuntuu ainoastaan sopivalta.

Olenkin kirjoittanut suurimman osan tästä opinnäytetekstistä käsin näille vanhoille ryvettyneille ruutuvihkoille, isännöitsijän tiedotteille ja kirjekuorien takapuolille (mukana on myös muutama syntinen, entuudestaan puhtoinen kopiopaperi). Käsin kirjoittamisessa on sitä *jotain*, mihin useat (siis ne harvat) aseemista kirjoittamista koskevat tekstit viittaavat. Kirjoittaessani koneella, katse harhailee ruudun ja näppäimistön välillä, katkaissen jotain siinä välillä. Käsin kirjoittaessa olen koko ajan paperilla, kirjainten yksittäin piirtämisessä on tarpeeksi imua, ettei keskittyminen herpaannu yhtä vaivattomasti. Tietenkin joudun vielä siirtämään muistiinpanoni koneelle ja harjaantumattomana kirjoittajana silmäilemään näppäimistön ja ruudun lisäksi myös vihkosiani, mutta siinä vaiheessa ajatus on jo valmis, katkos katseessa on armollisempi. Puhutaan jostain mikä on vain teknistä suorittamista.

Niin ne vihot, joiden luulin myös hetkellisesti ajautuneen lehtienkeräyslaatikkoon, jota tongin aamuyöllä taskulampun valossa ja kohtasin liuskan pistekirjoituksen puhkomia papereita, seuraa kiusallisen huomio sokeankirjoituksen esteettisestä, visuaalisesta kauneudesta. Saako näitä edes *katsoa*.

6 IHMINEN ON NELIÖN MUOTOINEN

Joku tavallinen iltapäivä, kun istuin enemmän tai vähemmän suorakaiteista muodostetun rivitaloalueen takapihalla, heräsi mielessäni kysymys luonnon neliöttömyydestä ja tarve selvittää, onko tosiaan näin, eikö *siellä* tosiaan ole lainkaan suorakaiteen muotoisuutta. En äkkiseltään keksi yhtäkään esimerkkiä. Varhaisimmat hakukoneen tulokset, ”*are there squares in nature?*” johdattavat minut keskustelufoorumille, jossa joku on esittänyt saman kysymyksen. Muutama käyttäjä on vastannut kysymykseen kuvilla mineraaleista, jotka ovat muotoutuneet hämmästyttävän kulmikkaiksi. Olen salaa hieman pettynyt.

Myöhemmin intoilen ystävälleni Frank Lloyd Wrightin arkkitehtuurista (olen lähes pakkomielteinen Wrightin suunnittelema Fallingwater talosta, vesiputouksen päällä lepäävästä rakennuksesta.) ja esittelen kuvan Ennis Housesta, ystäväni mielestä neliön muotoisten, koristeellisten tiilien täyttämät rakennuksen seinät muistuttavat vismuttia, mineraalia, jonka muotokieli kiertyy neliömäisille kerroksille.

Mainittakoon vielä, että jotkin Wrightin rakennelmat ovat erinomainen esimerkki aiemmin mainitusta biomorfisesta suunnittelusta. Johnson Wax pääkonttorin tiloista avautuu metsän kaltainen toimisto, jonka korkeaa kattoa pitelee puumaiset pylväät, joiden päissä olevien laakeiden tasojen välistä valo siivilöityy rakennuksen sisälle.

Se, että yhtäkkiä vedän tähän kirjoitelmaan mukaan nelikulmaisuuuden ja rakennukset, ei ole täysin irrallista. Nelikulmaisuuuden läsnäolo on olennaista myös muodoissa, joihin arkipäiväisesti läsnä olevat tekstin ovat aseteltu. Omissa hatarissa ajatuskartoissani teksti ja rakennukset liittyvät toisiinsa, ja ilahdun kun löydän lähdemateriaalista viitteitä, siitä ettei kyse ehkä ollutkaan niin ontuvasta ja yksityisestä havainnosta. Ala-Hakula viittaa Roland Barthesin Japanin matkojen muisteluihin.

”Kaikki linjat ovat suorina kuin rivit. Koko rakennus näytti siltä kuin se olisi kirjoitettu yhdellä siveltimenvedolla...Koko tila perustui idealle asioiden sovituista paikoista osana ennalta määrättyä järjestystä. Eikö aseminen kirjoitus näytä monesti juuri tältä?” (Ala-Hakula, R. 2020, s.51)

Johdatukseni typografiaan toimii osuvasti nimetty *Typografia: Tekstiä vai visuaalisuutta*. Typografia on osa graafista muotoilua, se määrittelee tekstin ulkoasun ja sen tarkoitus on tukea tekstin luettavuutta ja sen sisällöllisiä merkityksiä. Hyvää typografiaa kuvaillaan näkymättömäksi. Tekstiä ilman typografiaa kuvaillaan myöskin näkymättömäksi. Sillä jokaisella tekstillä on typografinen ulkoasu. (Brusila 2001 s. 83)

Yllä olevan huomion valossa on hämmentävää huomata, miten vähän typografiaa käsitellään aseemista kirjoittamista käsittelevissä teksteissä. Voisi ajatella että, juuri totumus typografiaan tekee näistä merkinnöistä tekstin kaltaisia. Toisaalta kyseessä voi olla myös itsestänselvyys.

Joku kevättalvinen ilta koulun takapihalla, huomaan rakennuksen seinien muistuttavan erehdyttävästi maalauksiani. Rosoinen ja mattapintainen valkoinen, jota pitkin säteilee jäätyneitä pieniä puroja. Olenko erehtynyt tekemään seinien näköisiä teoksia, jonkinlaisia seinäruusuja, joissa on kaiken lisäksi neliöitä neliöiden sisään ikkunoina, toisinaan ne ikkunat jopa taittavat heijastuksia. Mutta eihän se mitään haittaa. Tulen vain miettineeksi onko neljä vuotta tässä rakennuksessa viettäminen jotenkin ujuttautunut ihon alle tavalla, jota en ole osannut ennakoita.

Huomaan ajan loppuvan ja nelikulmioiden sivujen jäävän tutkimatta. Mutta ei kai sitä tarvitse sen enempää avata. Avaa vain minkä tahansa kirjan, tai oven, ja siellähän niitä on. Nelikulmioita.

7 SATUNNAISIA HUOMIOITA 3

Facebookin videokuvausryhmään on ladattu kuva, näkymä premiere videonkäsittely-ohjelman aikajanalta, kerros toisensa jälkeen aikajanalle asettuneita videon, ääniraitojen ja tehosteiden pätkiä, jotka näkyvät erivärisinä palkkeina, päällekkäin, vierekkäin, kerros toisensa jälkeen. Pysähdyn ihaillemaan, siinä on eräänlainen ryjy, digitaalinen teos, visuaalisesti mykistävän mielenkiintoinen ja täysin tahattomasti syntynyt. Kukaan ei huomautta, että tässä on kuva upeasta matosta, ruutukaappauksen idea on viestiä videoeditoinnin sekavuutta. Mutta itse en pääse tästä mielikuvasta eroon, tästä on kuukausia aikaa. En voi olla ajattelematta digitaalista ryjyä.

Sillä ryjytkin rakentuvat rivi kerrallaan jonkin ennalta määrätyn järjestelmän pohjalta. Eikö tämäkin ole eräänlaista kirjoittamista. Alkaa vaikuttaa siltä, että liian moni asia on. Mieleeni saapuu eräissä muissa keskusteluissa, erään ystäväni huomauttava sanonta siitä, miten jos sinulla on vasara, kaikki asiat alkavat näyttää nauiloilta.

8 MIKÄ JÄI SANOMATTA

Tämä kappale toimii jonkinlaisena yhteenvetona. Tässä vaiheessa kevättä voin todeta lukeneeni liian paljon ja jättäneeni liian paljon siitä sanomatta täällä.

Lopulta totean tehneeni tekstin, joka on kuitenkin muodoltaan rehellinen kuvaus siitä, miten teosten taustoilla vaikuttavat asiat ja ilmiöt ovat hajanaisia ja polultaan poikkeavia, ja miten paljon siitä jää prosessin varrella pois, unohtuu, vaikka se on jo painettu maalaus pohjalle muistiin tavalla, joka piiloutuu tekijältäänkin.

Osa teossarjan elementeistä jää vielä selvittämättä, palaset, jotka eivät varsinaisesti viittaa tekstiin, mutta liittyvät olennaisesti informaation välitykseen, siis esimerkiksi diagrammeihin ja kaavioihin löyhästi viittaavat kuvat. Ne noudattavat kuitenkin periaatteeltaan samaa logiikkaa kuin osiot, joissa on hyödynnetty aseemista kirjoittamista, siis kyseessä ovat eräänlaiset *aseemiset infograafit*, mikäli näin mielivaltaisesti voi aseemisen termiä soveltaa varsinaisen kirjoittamisen ulkopuolelle.

Mitkä olisivat ne mahdollisuudet, että juuri Challengerin syvänteen piirroskuvia katsonut ihminen näkisi INFO numero 1:sen ja tunnistaisi välittömästi mykän ja irrallisen kaarikuvion olevan syvänteen pohjan läpileikkauskuvaa mukaileva. Miten yhtäkkiä teos muuttuisi perustavalla tavalla. Siltä putoaisi sen mykkä pohja.

On tunnustettava jotkin niistä ajatuksista ja välttelyistä, jotka vaikuttivat siihen, että lähdin tekemään tekstiä tekstistä. Jokseenkin yleinen kuvataiteilijan vältteleväisyys kuvallisista teoksista kirjoittamiseen on osiltaan vaikuttanut näiden aiheiden pariin ajautumiseen. Mikä herkullinen ajatus päästä sanomaan, etteivät nämä merkit, joita tein, sisälläkään oikein mitään. Aavistuksen vastuuta pakenevainen tapa toimia, paljon puhetta tyhjistä. Ne asiat, joita kuviksi tehdään, tehdään kuviksi siksi, ettei niille löydy oikein muuta selitettäväksi sopivaa muotoa, mikä on toki itsestäänselvyys kuvan tekemisessä, mutta lisätään se silti tähän. Sillä toisinaan kirjoittamisen järjestelmäpohjaisuus ja säännönmukaisuus aiheuttaa kuvantekijässä kavahduksen.

Ja siitä huolimatta yllätän itseni salakavalasti, kun huomaan rakentaneeni juuri kuviani varten nipun järjestelmiä, kaavoja, millimetrin tarkkuudella rakennettuja kehikoita ja mittanauhoja, rajoitteita, joiden yli ei ole suotavaa astua. Apukeinoja, jotka mahdollistavat valitun ilmaisun tavan. Miten nyt kirjoittamisen tunnistettavat konventiotkin rajaavat sen alueen, jonka sisällä on mahdollista tuottaa mielettömiä merkkejä, joita aseemiseksi kirjoittamiseksi kutsutaan. Tulen huomaamaan nämä reunat tarpeellisiksi. Mutta sellaisia ehkä ovat ihmiset, tarvitset järjestelmiä, kaikenlaisia olkapäitä, joihin nojata.

LÄHTEET

- Ala-Hakula, R. (2014) Tekstitaide: Aseemisesta kirjoittamisesta. [Pro gradu -tutkielma Jyväskylän yliopisto] <http://urn.fi/URN:NBN:fi:ju-201409072746>
- Angervuo, R., Leskinen, A. (2019). Kasvien salainen elämä. Minerva.
- Brusila, R. (2001). Typografia: Kieltä vai visuaalisuutta. WS Bookwell
- Jackson, D. (1981). The story of writing. Studio vista.
- Kokko, K., Ala-Hakula, R., Matikainen, K. (2020). Käsialoja: Visuaalisia runoja. Poesia
- Louekari, L. (2006). Metsän arkkitehtuuri. Oulun yliopisto.
- Haettu: 20.03.2021 <https://fi.lipsum.com/>
- Mancuso, S. (2018). Kasvien vallankumous: Ovatko kasvit jo keksineet tulevaisuuden. Aula & Co.
- Ranta, S. L. (2016). Ylimuistoinen tuohi: Käytön kulttuurihistoriaa. Maahenki.
- Takalo-Eskola, I.J. (2016) Kokeileminen edellyttää hämmennystilojen sietämistä. Nuori Voima, 3-4/2016, 6-13.